

ХАЛЬМГ ЎНН

Советск Союзин Коммунистическ партии Хальмг танъгъчин боли Элст балгъсна комитетсин, күч-блесчирин депутатирии Танъгъчин боли балгъсна Советсин газет

№ 34 (2867)

1957 дж. июнин 18

Үйн 20 деншг

КПСС-н Ставропольск крайкомин сегләтр ёр И. К. ЛЕБЕДЕВД

Крайисполкомин ахлач ёр Е. С. КРОТКОВД

Селәнә элл-ахун крайин управленә начальник ёр И. Д. ЧЕБОТАРЕВД

Комсомолин крайкомин сегләтр ёр В. М. МИРОНЕНКОД

Хальмг партийн организацин оргбюрон сегләтр ёр Н. И. ЖЕЗЛОВД

Хальмг танъгъчин күцәгч комитетин ахлач ёр Д. Б. УТНАСУНОВД

КПСС-н Карабаево-Черкесск обкомин сегләтр ёр А. И. ВАСЬКОВД

Карабаево-Черкесск облисполкомин ахлач ёр З. К. КАРДАНОВД

КПСС-н Невинномысск райкомин сегләтр ёр Д. М. СИМОНОВД

Райисполкомин ахлач ёр А. С. ИГНАТОВД

КПСС-н Курсавск райкомин сегләтр ёр М. Н. САЛЬНИКОВД

КПСС-н Петровск райкомин сегләтр ёр Я. И. БУШНЕВД

Райисполкомин ахлач ёр И. Ф. МИНИНД

КПСС-н Александровск райкомин сегләтр ёр И. Ф. ЧАЛОЙД

Райисполкомин ахлач ёр В. Ф. ЖИГУЛИНД

КПСС-н Ипатовск райкомин сегләтр ёр Л. И. АСТАПОВД

Райисполкомин ахлач ёр М. А. ЕРШОВД

КПСС-н Спицевск райкомин сегләтр ёр П. К. БОЛГАКД

Райисполкомин ахлач ёр М. Н. ВОРОНИНД

КПСС-н Суворовск райкомин сегләтр ёр П.И. МАЦУКОВД

Райисполкомин ахлач ёр А. С. БУТОВД

Ставропольск крайин цуг колхозникуд боли колхознист, МТС-н боли совхозмудин кёдләчирт, селәнә эдл - ахун специалистирт

Үнтә уурмуд!

Ставрополин селәнә эдл-ахун күч-блесчир, хоос гаргъльгиг цаарандын делгрүлдже, ноос гаргъльгиг икдүлхин толацад, совхозмудар боли колхозмудар хөбнә тоог эн джилин бийднү күс-дундуру сай немдж өсгәд, 1960 джилин сүүләр 11 сай хөбтә болхар, эс гидж 1956 джилд бääснäсн хойр холван өсгәхр; 1960 джил 55 миньгүн тонн торгън ноос боли джёбли ноос авхар, эс гидж 1956 джилин ла дүнгүцүлхд хойр холван өсгәлхэр, селәнә эдл-ахун 100 гектар газр болгъна тоод 1957 джилд—270 килограмм, 1960 джилд—500 килограмм сан чинртә ноос авхар даалгъвр авцасн тбләдти, КПСС-н Центральн Комитетин нерн деерәс мендлдже, йөрәдже бääнәв.

Эн сан үзмдже, „Хоос гаргъльгиг цаарандын делгрүлдже, ноос гаргъльгиг икдүлхин тускар“ КПСС-н Центральн Комитетин боли СССР-н Министрмудин Советин бичигиг, Ставрополин колхозникуд боли колхознист, МТС-н боли совхозмудин кёдләчирт, селәнә эдл-ахун специалистир чик гидгәр мөддже авсиг эн герчлдже үзүлдҗәнәв.

Ноос гаргъльгъар ик бөдән даалгъвр авад, тәди тәвсн төриг государствен төр гидж чи-ирләд, мана олин-ämtnä тааллиг лавта гүүнәр

КПСС-н ЦК-н негдгч сегләтр Н. С. Хрушев.

Сан киргъачин туск конкурс

1957 джилд хөбдиг электро- механическ киргъльгъяна тускар конкурс кехми гидж СССР-н селәнә эдл-ахун министерств боли селәнә боли модна эдл-ахун научн-техническ общество зарлажана.

Кодлышин 8 часин эргид торън нооста 70, эс гидж джёбли нооста 85, эс гидж шүрүн нооста 100 хөд киргъян ул-ст „электрическ машинкәр киргъльгъяна мастерин“ иер зүүлгдҗәнәв.

Конкурс гардлгън машинно-трактори станцин ах зоотехникүт боли ах инженермүйтторгън нооста 600, джёбли

нооста 700 боли шүрүн нооста 800 хөд киргъян агрегатин ахлачл „электрическ машигъяр хөд киргъльгъяна мастер-технологин“ иер зүүлгдҗән.

Сан үзмдже күццхәсн киргъачирт тавад миньгъяд арслыга хойр түрүн мөрә, гурвад миньгъяд арслыга тавн мөрә боли неджад миньгъян арслыга 13 мөрә батлхын гидж шийнде.

Конкурс гардлгън машинно-трактори станцин ах зоотехникүт боли ах инженермүйтторгън нооста 600, джёбли

Хөн болгънас 6 килограмм ноос авчана

Каспийск района „Красный моряк“ гидг колхозин хөбч Шунгурциков Талә толгъалджасн хөбнә бригад, партии боли правительствин бичгт, мана кергәрн хәрү өгчәнә.

Эн бригад түрүн болж хөбнә киргъльгъиг дуусв. Хөн болгънас 6 килограмм ноос киргъдж авб.

(Каспийск района „Приморские известия“—газетас).

Иньгүд, эмнг газр эдләчирүр одцхатн!

КОМСОМОЛЬЦИРИГ БОЛН КОМСОМОЛСИГ, СОВЕТСК ЦУГ БАГЪЧУДИГ ДУУДЧИГ ВЛКСМ-н ЦК-н ДУУДВР

ВЛКСМ-н Центральн Комитет, комсомольцыриг боли комсомолсиг, сургуулин ах заведенеңин студентириг, техникин кумсин ах курсмудт сурачнриг, орн-нүтгин баахн наста көдлүшчир боли цергләчир, эмнг газрт тәрә тәрсн күч-блесчирт, эн джил үргъсн байн ургъциг гару угагъар хурдаж авхд дөнъ-йөкд болцахти гидж дууджана. Дуудврт гадс бурдацхатн! Ниднин джилд ядл, тиим отрядсиг боли бригадсиг комсомольск цергләчир, шуначир толгъалцхатх. Москвак, Ленинградин, союз республикисин баахн наста көвүд боли күүкд, эмнг газрин ургъц хуралгънд эврә сан чик дуарарн одцхадж, буудаи толацадан байланы чидлән ёрвлл уга өгчхәх гидж ВЛКСМ-н Центральн Комитет батта кевэр ицджәнә.

Тәрәнә ургъц хуралгънд тана шунмгъа кевэр орлцлгъын, ма-на төрсн орн-нүтгтт байрин булг үдәгч олн-амтнä күчнәд нег тодрха немрь болхн ла-вта гидж тер дуудврин товчл-лгънд келгдҗәнә.

(ТАСС).

Олн-амтнä седвәрин күчн

Промышленн предприятиеин көдлүшчир боли цергләчир бääх гермүд эврә чидл-күччир барлгъиг делгрүллгънд нерәден конференц Горький балгъснду гурви хонгин туршарт болв. Эн конференц горьковчанмуд боли Российск Федерацин кесг областы, крайин балгъсна тосхлтд олгын олз-лицхав.

Эн седвәр нидн джил Горьковск Молотовин нерта автозаводин коллективд үдәснин. Ахр цагин зуур эн седвәрämтнди гидгәр таасгад, Горький балгъснду бийдн боли түүнаст талдан газрмудар чигн ик гидгәр делгрв. Зугл орн-нүтгин 100 балгъсдар, цехмүдин боли заводсн көдләчирин чидләрämтн бääх хойр миллион гарквадратн метр бääрн тосхгдҗана—энн болхла тер балгъсдарämтн бääхд кегдх гермүдин тавна кесн нег хүвәс ик болж гарчана.

Тер болсн конференц deer, Горький балгъсна зәрм предприятиеин гардачир,ämтн бääх гермүд көдлүшчирин эврә чидләрämтн олар тосхлгъна дамшлтасн ховацдж күүндицхав.

Конференцин сүл заседань deer, РСФСР-н Министрмудин Советин ахлачин дарук үр Соколов босдж үг кельв.

Нарн-цецгин ясна шагас кесн спирт

Краснодарт гидролизн заводин негдгч дөвснүгн көдлүлгънд орулгдв. Эн шин предприятиеин чигн түртэй этиловый спирт гаргъдчана.

Заводин директор Ф.С. Лапшин ТАСС-н корреспондентд икдже сонъсхв.

— Мана орн-нүтгтт нарн-цецгин ясна шагас этиловый спирт гаргългънämтн түрүн болж кегдләжасн эн. Тос келгънä промышленностин урдн хайгддг бääхн эн керг уга шагода ик джил үнти гидг сырье болж гарчана. Урдн болхла крайд түлдг брикетс гаргъдхмн.

Шин заводин техникн ик гидг сан, заводин гол цехмүдәр көдлүшчир гарар кеглхш.

КУТАИССК АВТОМОБИЛЬ

Кутаисск, Орджоникидзен нерта автомобильн заводин урдн шин ширәр гилькисн автомашин көндрдже гарв. Эн-ик гидг проценттэ эврэн ацаан хольвадж буулгъдг автомашин. Завод олар гаргъгдх автомашин түрүн улгүр машин эн, селәнә эдл-ахун аца зөхөн автопоезд болжана.

Автомобилин кузов боли 7 тонн ацаан бактдг прицепн хойр талагшан ацаан хольвадж буулгъдч чадхмн. Авто-поезд утдан 11,5 метр.

Заводин экспериментальн цехд одахи шин янзата самосвал эврэн брггддг бүркәстэ маши шүүдже хайлалгън тогсев.

Үвлэр болн зарт хаврар хөх хургъуллгын—сэлэнä Эдл-ахун эрки чинртä тör

Хальмг танъгъчин селэнä эдл-ахун күч-көлсчир, КПСС-н Центральн Комитетин болн Советск правительстин илгаси бичгин хард, эврэннэ эв-аргъан болн баах көрнгээн олзлан тоолдж, олна мал ослгънг улм цаарандны делгрүлхин тола, ноос авлгыг икдүүхин тола болдж йовх олн-амтна ноолданд орлцд, энд жил хобнай тоог кус-дундурхолван икдүүх, 1960 джилийн чилгч күртл хобнай тоог улм икдүүх, эс гидж 1956 джилийн дүнцүлхээ, хойр холван икдүүх даалгъврмуд авцхав.

Мана танъгъчин цуг колхозмут болн совхозмут хобдин ослтиг болн теднаас ик ноос киргъдж авхиг улм икэр ослгдж элвэх эв-аргъяа дегд ик баанай. Тер учрар ик чинртä эн көдлмшт колхозникуд болн совхозмудин көдлмшчир, эдл-ахун селэнä цуг специалистн, хобчир чидл-күчэн хээрллого орлцх збтä.

Хо ослгънай көдлмшт омни нүүрт йовгч дамшлтиг цаарандны эв-аргъинь олдж, цуг колхозникуд болн совхозмудин көдлмшчир сургъмдж бгч тархах эрки төр мби. Эн эв-аргъин нег эрки чинрнайим болджана: хобдэн үүлин цагла хургъулдج авхла, хаврин цагла хургъулдж авсндорхны сан хобдиг гарна. Үлгүрн, Элст балгъсна „Страна Советов“ гидж колхозэндэл январь болни февраль сармут хургъис зун хон болгънаас 135-138 толгъа хургъ авсн баанай. Гарсан хургъдан кошарно-базовый эв-аргъяа ослгдж авсн учрар, нег чигн гару уга, хургъдиг июль сарла киргъдж болджана. Целинин района „Ленинский“ совхозин ах хобч ур Ко-чергин М. 670 наадн хобдиг август-сентябрь сармут сан хуцмудла харгъулдж, үвлэр хургъулув. Тер хобдасн 813 хургъд авб. Ода тер хур-

гъдн 20-22 килограмм татна. Үвлэр гарсан хургъд таргън цатхлын, эрүүл дорул болн саанайр бсдж йовцхана.

Ода ах хобч ур Ко-чергин хобдэн үвлэр хургъулхин тола хобдин чинагъин ясрулд, таргъулдж йовна. Хобдэн сан хобчир танъгъчин цуг хобчир сургъмджан бгч, шишлн цайлгъврин көдлмш делгрүлгън-бдр болгън кегдх эрки төр болдг.

Колхоз болн совхоз болгънар үвлэр хургълх хобдт бс, си-лос болн концентрат бедлдж авхмн. Жилдэн нег хургълх хобдл гурви центнер сан бс, 2,5 центнер эрдн-шишан си-лос болн 40 килограмм концентрат бедлдж авхмн.

Ик гару гаргъл уга хобдтулан хаша тосяхд-авхин тола, эртэсн газр малдд, хаша тосяхд-авхах кергтэ. Тер газр-хашас гүүнэн 1,5 метр утдан 50-60 метр болн бргидэн 6-7 метр болх збтä, deerк оран тавцн ик бодлун биш ба-хинс, дакад deerасн хулсар хучхмн, ууд, рамксин харгъагъяа газр кехмн. Малтад кесн хашас кимд болдг тусна.

Кинти салькта болн шуургъта цагла тиим хашад хобдиг болн хургъдиг бэрхлэд дархш. Үлгүрн, Элст балгъсна Сталини нертэ колхоз гурви джил дарагъар февраль сарла хобдэн газр малтад кесн хашад хургъулдж авчхав.

Үвлэр хургъулхин тола наадн хобдиг август-сентябрь сармут ког тавхлар, 15-16 килограмм торгън ноос бгдг сан тохмта хуцмуд олзлд, искусстнин кевэр ког тавлгън ийр чинртэ төр болджана. Эн көдлмшиг шунмгъяа күцэхин тола мана крайд баадг кесн искусстнин ког тавлгън төр хагълдг государственн станц ик доин-тус болхн лавта.

Үвлэр хургъулух хобдиг, тер дотр джоблы болн шүрүн нооста хобдиг сан торгън нооста хуцмудла харгъулд, борхн джилмудин эргид цуг хобдиг торгън нооста хобдт тохрахмн. Тегэд эн чинртэ көдлмшиг күцэд кехлэ бидн орн-нутгтан улү икэр торгън ноос бгч чадхвдн.

Цуг селэнä эдл-ахун специалистн болн үвлэр хобдэн хургъулдгар кех керг ийр ик чинртэ төр болджана. Зоотехник А. ДЖЕВАЛДЫКОВ.

Футболин наадн

1957 джилин июнь сарин 16-д Каспийск района загсна консервн комбинатин футбольин команд Ачикулакск футбольин командла харгъдж наадцхав. „Ставропольск правдин“ мөрэ авлгына туск наадн болв. Тегэд Хальмг танъгъчин

футболин команд 3:0 кедж шүүдж авб.

Июнь сарин 20-д Каспийск района загсна консервн комбинатин футбольин командла Буленновск командла наадхмн.

А. Бакан.

ЗУРГТ: Элст балгъсна культурын Герин кружок орлцчир (зүн бийсн) Леонид Паршуков боли Станислав Козорез „Марианна“ гидж дуэт Ставропольск багъчудин краин фестивальдуудлжана.

САНДЖИЕВ БОГА.
Купино балгъсн.

Газадин ордудар

Германа Коммунистическ партин съезд

БЕРЛИН, июнин 17. (ТАСС).

Германа Коммунистическ партин съезд болсна туск комюнине „Нейес дейчланд“ гидж газет барлдж. Тер съезд төр хагълх збтä 138 делегат орлцд. Центральн Комитетин тооцана докладиг, Германа Коммунистическ партин ЦК-н негдгч сеглэтр ур Макс Рейман кедж. Докладар кесн күүндврт 42 кун орлцд. Збтä олгло хаачсан бийн ўзмджаа ноолда кедж йовх Германа Коммунистическ партин дээч гүдэрлтиг болн ўйдшго күчиг төр келсн ўгмуд герчлд ўзүлцхэв.

„Атомн селмig уурулдж, зер-зевиг агслгънаас гаргъд, нийтвкнүн, демократийт боли обществен ослтэ Германа толгъяа чиргээ сөнгэдэг съездиг юрдаж мендлцхэв.

Германа социалистическ единн партин Центральн Комитетин делегац, партин Центральн Комитетин негдгч сеглэтр ур В. Ульбрихт толгъяа чиргээ сөнгэдэг съездиг юрдаж мендлцхэв.

Советск Союзин Коммунистическ партин Китдин, Францин, Италин, Австрин, Великобританя, Болгарин, Чехословакин, наань чиргээ орн-нутгудин коммунистическ партьин предстательмуд съездиг юрдаж мендлцхэв.

Съездин онц заседань deer Германа Коммунистическ партин Центральн Комитет сунъ гыгдв.

Нарт делкэн багъчудин болн студентрин зургъадгч фестивальд беллгън

Нарт делкэн багъчудин болн студентрин зургъалгч фестивальд беллгън Сирийд шунмгъа кевэр кегддаж баанай. Сирийин спортивн делегац 80 күн орлцхмн. Артистрин багмуд сирийск келн ёмтн би белддажаан. Фестивальд сирийск оркестр зэрм музыкаль произвэдэнь татхмн. Сирийск искусствин гээхүүл беллгдэв. Делегацин тоод утуршдан 450 күн орлцхмн.

Москвад болх нарт делкэн багъчудин болн студентрин зургъадгч фестивальд 100 күүнэс бурдсан делегац одхмн, тедн дууд спортсменс, артистн, бичачир, политическ болн профсоюз организацсин представительмуд одцахмн гидж аргентинск „Ювентад“ гидж газет сонъсдхжана. Фестивальд орлцх збв авхин тола келгдэг конкурсп болн дёрлдэн ода орн-нутгар кегддаж йовна.

Американск дээнä баз Испаньд

НЬЮ-ЙОРК, июнин 17. (ТАСС). Испаньд американск дээнä баз тосхгджахин тускар Мадрид илгаси статья „Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд рипорт“ гидж журналд барлгдд. Нургълдг реактивн бомбардировщикүдин тола кегддаж стратегическ авиации дорвн баз Испаньд тосхгдал дуусгджаана гидж төр статья бичсан күн сонъсдхжана.

Ода Испаньд американск цергэ долан миньгъ шаху күн баанай, дээнä базмуд тосхгдджаа дуусгдхла тедн тонь 12 миньгън күн күрхмн гидж төр статьяд келгддажаан.

Aхр зэнъгс

* Антарктикин төрин тускар кегч нарт делкэн конференц Парижд көдлмшэн тогсгэв. Тер районд кегдсн зэрм орн-нутгудин көдлмшин дигиг конференц шүүдж халлав. Тер тоод, советск ученин көдлмшин ашин тускар СССР-н делегац кесн сонъсдхр ик соньы болв.

* Польшд тенъгсэр загс бэрлгън--народн демократичек йосна джилмудт нургълдг гаргъгдсан олн-амтн эдл-ахун нег халхн. Ниджил польшин загсчир тенъгсэс 112 миньгън тонн загс бэрцхэв, дээнä урдк 1938 джилд тенъгсэс бэрсн загсна тонн болхла 12,5 тонн баасн.

* Юнайтед пресс агентствин корреспондент Порт-о-Пренса (Ганти) балгъсна сонъсдхр болхла, президент Фильоля ширагъясна буулгъгдсна хон, орн-нутгин йосиг цергэ хунт буладж авч, тер хунт, штабин начальник генерал Кебро толгъятаа гурун күүнэс бурдд. Орн-нутгар делгүдэн комендантск час болна. Урдн президент баасн Фильоля орн-нутгас туулгддаж йовулгдд.

Цаг зуурин редактор С. КАЛЯЕВ.